

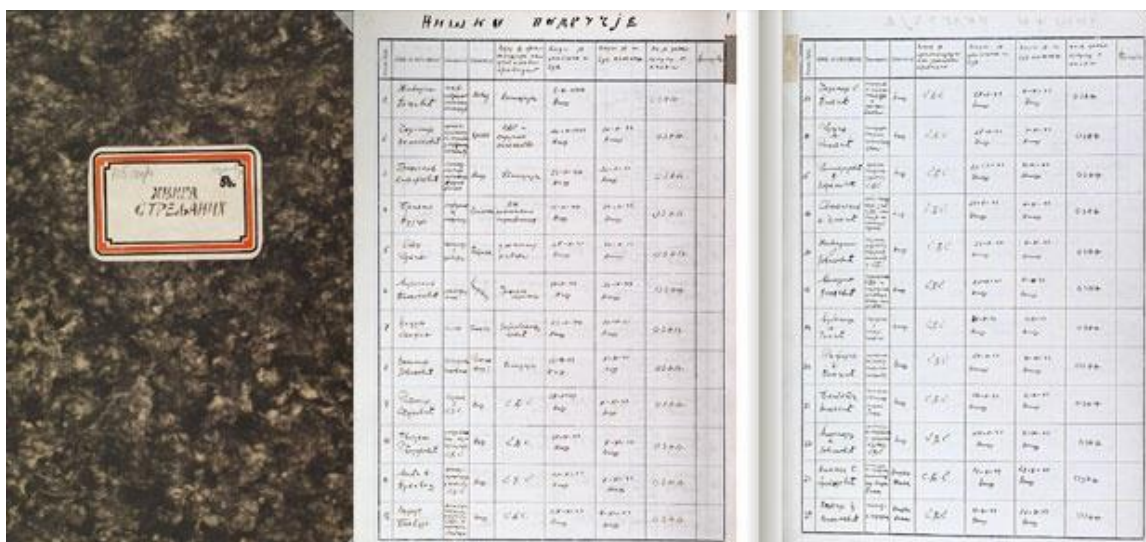
Nyilvánosságra kerültek a kivégzettek adatait tartalmazó könyvek, amelyeket a Titkos Sírok Feltárásának Állami Bizottsága talált meg

Az OZNA 35 000 embert ölt meg tervszerűen

Szerbiában a legtöbb likvidált az összes volt kommunista országok közül

A Titkos Sírok Feltárása Állami Bizottságának legnagyobb felfedezése a kivégzettek adatait tartalmazó könyvek. Ezt Srđan Cvetković történész mondta el a Novostinak, aki ennek a bizottságnak volt a titkára, amely a tavalyi év végén formálisan megszűnt, és amelynek a szkennelt dokumentációját az Igazságügy-minisztérium a Mai Történelem Intézetnek adta.

A kivégzettek adatait tartalmazó könyvek léteztek minden kerületre vonatkozóan, be vannak kötve és ezekben pontos nyilvántartásokat vezettek azokról, akiket bírósági ítélet nélkül, csak az OZNA¹ utasítása alapján kivégeztek. Ezekből látszik, hogy a kivégzések szervezettek és tömegesek voltak, egy kicsit sem véletlen munka, és hogy sehol másutt Európában nem létezik hasonló dokumentáció.

A kivégzettek könyve létezett minden kerületben.

– Több tízezer embernek a háború utáni kivégzését nem „szóbeli” utasításra, vagy valamiféle anarchikus bosszúból tették, ahogyan azt megkísérlik bemutatni, hanem egy részletes terv szerint, amely kvótákat és szigorú módszert is jelentett, precíz nyilvántartással végezték – mondja Cvetković. – Ezt bizonyítják a kivégzettekről szóló könyvek az egyes kerületekben és a minden szerbiai falut tartalmazó névsorok, amelyeket az OZNA tagjai készítettek.

Ezek alapján készült az áldozatok összeírása. 35 000 bírósági végzés nélkül kivégzett ember lett összeírva, további 2000-3000 embert bírósági ítéletek alapján végeztek ki, amit a katonai bíróságok iktatókönyvei dokumentálnak, és még mintegy 24 000 ember lett kivégezve, vagy halálozott el a táborokban. Többnyire Volksdeutschekről van szó, Vajdaság szerte, ami táborlakók könyveiből látszik. Az Állami bizottság adatbázisában 59 912 név van.

A Niš, Lekovac, Pirot... területéről kivégzettek könyvéből látszik, hogy az áldozatokra vonatkozó adatokat oszlopokban vezették: családi- és utónév, foglalkozás, hová valósi az áldozat, mely szervezethez és intézményhez tartozik, mikor és hol tartóztatták le, hol és mikor büntették meg és ki hozta a büntetésről szóló határozatot. Az utolsó oszlopban mindenhol az OZNA van feltüntetve.

A kivégzettek között vannak földművesek, tanítók, ügyvédek, papok... Az oszlopban, hogy melyik szervezethez tartoztak a DM (Draža Marković), az SDS (Szerb Állami Őrség), Ljotić önkéntes

¹ Az OZNA-t (Odeljenje za zaštitu naroda / Népvédelmi osztály) Josip Broz Tito 1944. május 13-i rendelete alapján alakították meg és felelősnek tartják a második világháború alatt elkövetett számos tömeggyilkosságért. A szervezet főnöke Aleksadar Ranković volt. OZNA i KNOJ. <http://www.mycity-military.com/Drugi-svetski-rat/OZNA-i-KNOJ.html>

(„Gyülekezés” mozgalom), csetnik, rendőr, mezőőr, de általános vádak is fel vannak tüntetve – „a németekkel való kapcsolat”, „a falu biztosa”, „német kórházban dolgozott”, „népellenség”...

6000 embert rehabilitáltak

A könyvek és listák, valamint a részletes internet adatbázis elérhető az Igazságügy-minisztérium honlapján, mondja Cvetković. Ezek különösen fontosak a bíróságok munkájához. A rehabilitálási eljárásokban használják ezeket, amelynek fontos része, hogy valakit ítélezés nélkül végeztek ki. Szerbiában eddig 6000 embert rehabilitáltak

A niši, lekovaci, piroti és vranjei kerületben kivégzettek könyve a <http://online.fliphtml5.com/qslu/gcte/> oldalon, az (1944. szeptember 12. utáni) összes áldozat és a tömegsírok listája az Igazságügy-minisztérium honlapján található:

<http://www.komisija1944.mpravde.gov.rs/cr/articles/pocetna/>.

– A dokumentumok nagy részét a BIA² archívumában őrizték és átadták Szerbia Levéltárának. Ilyen részletes nyilvántartásokat nem találtak Szlovéniában és Horvátországban. Elmondható, hogy ez egyedülálló megőrzött dokumentum az egész kommunista Kelet-Európában. Az össze kommunista országok közül, az egykori Jugoszláviában, illetve Szerbiában likvidáltak a háború után a legtöbb embert – magyarázza Cvetković.

Likvidálások voltak, mondja, Magyarországon, Lengyelországban, Bulgáriában, Romániában is, de közel sem ilyen tömegesek, se nem vezettek nyilvántartást. Romániában a kivégzettek számát százakkal, Magyarországon, Lengyelországban ezekkel számolják, Bulgáriában, mintegy tízezer emberről van szó, Szerbiában viszont ez a szám meghaladja a 35 000-et!

Miért vezetett az OZNA ilyen pontos nyilvántartást? Cvetković úgy véli, nem hitték, hogy a dokumentumokat bármikor is nyilvánosságra hozzák, és hogy a Kommunista Párt elveszíti a hatalmat. Vagyis, nem létezett a nyilvánosságtól és a valamilyen büntetőjogi felelősségtől való félelem. Másrészt, minden totalitárius rendszerben a titkos szolgálat arra törekszik, hogy mindenkiről tudjon mindent, „biztonsági okokból”, különösen akkor, ha olyan családból származik amelynek tagjai közül valakit kivégzettek. Ez mindig alkalmas mód volt a szófogadatlankompromittálására.

Mégis, a kivégzetteket nyilvántartó könyvek 20-30 százalékát Alekszandar Rankovics³ bukása után megsemmisítették, amikor az Udba⁴ levéltárát „tisztították”. Ilyen komplett könyvek ma már nincsenek Belgrad Šabac, Kragujevac... területére vonatkozóan.

B. Crnjanski Spasojević

OZNA planski ubila 35.000 ljudi

Novosti, 2017. március 1. 4., vagy

[http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:652590-PRED-VAMA-SU-KNJIGE-STRELJANIH-](http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:652590-PRED-VAMA-SU-KNJIGE-STRELJANIH-Ozna-planski-ubila-35000-ljudi-u-Srbiji)

[Ozna-planski-ubila-35000-ljudi-u-Srbiji](http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:652590-PRED-VAMA-SU-KNJIGE-STRELJANIH-Ozna-planski-ubila-35000-ljudi-u-Srbiji)

Fordította: Bozóki Antal

² Bezbednosna-informativna agencija (rövidítve BIA) a Szerb Köztársaság hírszerző szolgálata.

<https://sr.wikipedia.org/sr->

³ Aleksandar Ranković, magyaros írásmóddal Alekszandar Rankovics (cirill betűkkel *Александар Ранковић*) (Drazsevac, 1909. november 28. – Dubrovnik, 1983. augusztus 20.) szerb nemzetiségű jugoszláv kommunista politikus. 1963-tól Jugoszlávia alelnöke volt. 1966-ban a brioni plénumon kegyvesztetté vált, ahol pártellenes tevékenységgel vádolták meg (a vádak szerint lehallgatta Titót), és kizárták a pártból. 1966–1967-ben írta meg emlékiratait, amely fontos történelmi forrásnak számít. Juhász József. *Volt egyszer egy Jugoszlávia...* Aula, Budapest, 142. o. ISBN 963-9215-51-1 (1999)

⁴ Uprava državne bezbednosti (az Állambiztonsági Igazgatóság rövidítése).